

14-12-15   Antonius van Padua

Het lied waarmee wij de derde adventskaars hebben ontstoken is een tekst uit de monnikengemeenschap in Taizé. In hun taal zingen ze: ‘dans nos obscurités allume le feu qui ne s’êteint jamais’. Letterlijk: ‘in onze duisternissen, ontsteek het licht dat nooit uitgaat’. In onze duisternissen, in al die situaties en momenten waarop we het niet meer zien, ontsteek dan het licht dat nooit dooft. Niet een licht, maar het licht. Is er dan zo’n licht? De ruimte van de liturgie is daar eenduidig over. Hier staat de paaskaars die wij met Pasen van achter uit de kerk naar voren hebben gebracht, terwijl wij zongen: Licht van Christus. Vandaag, op de derde adventszondag, lezen wij uit de Schrift over Johannes die komt getuigen van het licht dat opgaat in Jezus, de Messias, de Christus.

Midden in onze duisternissen, in onze muizenissen, in onze halfslachtigheden mogen wij vertrouwen. Niet met het vertrouwen dat het een keertje goed zal gaan, maar met het basisvertrouwen dat gebouwd is op de zekerheid dat het licht van Christus er is en dat het tenslotte overwint. Vanuit onze wankelmoedigheid en vanuit ons vertrouwen zingen we ‘Heer, ontferm U’.

Kyrie

Gebed

Heer, maak ons ontvankelijk voor uw licht. Breng helderheid waar ons hart somber is, breng klaarheid waar ons gemoed onzeker is, maak ons tot kinderen van het licht. Dat vragen wij U door Jezus Christus, licht van Uw licht. Amen.

Jesaja 61: 1-2a, 10-11   Johannes 1: 6-8, 19-28

Overweging

‘Wie ben je?’, met deze vraag die hier gesteld wordt aan Johannes de Doper lopen ook wij voortdurend rond. ‘Wie ben je?’, wij stellen die vraag aan mensen die wij zien, die wij tegenkomen, met wie wij omgaan. Meestal doen wij dat niet hardop, maar van binnen is de vraag wel aanwezig. ‘Wie is zij, wie is hij, wie zijn zij?’ – het antwoord dat wij krijgen of verzinnen is nooit uitputtend. Ook al verzamelen we veel stukjes van de legpuzzel en hebben we een vermoeden van de omtrekken van het geheel - wie de ander echt is, blijft tenslotte een geheim. En het is niet anders met de vraag ‘wie ben ik zelf?’. Al hebben wij weet van ons

handelen ons denken, ons voelen, al kennen wij een heleboel eigenschappen van ons karakter – een perfect antwoord op de vraag ‘wie ben ik?’ kan ik ook aan mijzelf niet geven.

Toch, of daarom juist, is het een vraag van alle eeuwen. Ook Johannes de Doper wordt ermee geconfronteerd: ‘wie ben je?’. De afgevaardigden van de Joden in Jeruzalem die de vraag komen stellen, hebben al beelden van hem meegekregen; er wordt over hem gepraat. De verhalen over hem blijken erg veel indruk te maken in de stad; hij is iemand die gemakkelijk hogerop kan komen, hij kon wel eens uitgroeien tot degene die het voor het zeggen heeft. Is hij de Messias, is hij Elia, is hij de profeet? Zijn antwoord is steeds nee. Als zij bij hem aandringen om iets te zeggen over zichzelf, antwoordt hij: ik ben de stem van een roepende in de woestijn – ik ben zoals Jesaja - ik ben het licht niet, maar ik ben een getuige van het licht.

Waarom zou Johannes zich die eretitels niet hebben laten aanleunen? Hij had er goede sier mee kunnen maken, met ‘messias’ al helemaal, dat zou een sensatie zijn. Hij doet het niet; hij ziet ervan af uitgeroepen te worden tot messias, Elia of *de* profeet. Hij is wel *een* profeet – zoals Jesaja. Een profeet wijst niet naar zichzelf, maar spreekt namens een ander. Een profeet is een doorgever, een gezondene, iemand met een missie. Johannes, Jesaja en andere profeten weten dat zij in dienst staan van iets en iemand, groter dan zichzelf. Zij hebben een gevoel voor datgene wat deze wereld overstijgt en omvat. Daar ligt de kern van hun identiteit; daar moet je het antwoord zoeken op de vraag ‘wie ben je?’

Als wij de vraag aan Johannes: ‘wie ben je?’ toepassen op onszelf zoals wij hier bijeen zijn, dan zal ieder van ons een antwoord kunnen geven. In eerste instantie gebruiken wij dan meestal feiten als waar kom ik vandaan, hoe oud ben ik, wat doe ik, wat is mijn burgerlijke staat? Dat zijn de eerste gegevens waaraan wij herkenbaar zijn voor onszelf en voor anderen. Van Johannes kunnen wij leren dat wij nog een andere laag kunnen aanboren, een ander gezichtspunt kunnen innemen van waaruit wij onszelf kunnen begrijpen. Wij zijn er met dit lichaam, met deze geschiedenis, met deze mogelijkheden. Johannes gaat daar niet aan voorbij. Ook hij is een herkenbaar iemand die doopt bij de Jordaan. Maar, zegt hij (en dat antwoord kunnen wij ook op onszelf toepassen) als je mij wilt begrijpen, moet je weten dat ik getuig van het licht dat groter is dan ikzelf. Dat grotere licht is de basis van ons vertrouwen, Wij zijn dat licht niet, maar wij horen daar bij. Het licht als ons thuis. De Schrift zegt: ‘wandel als kinderen van het licht’. In het licht dat onze oorsprong is en onze bestemming. Johannes zegt: dat licht is midden onder u. Zo is het koninkrijk.